

Sygn. akt VIII U 2431/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 stycznia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Jolanta Łanowy
Protokolant:	Małgorzata Skirło

po rozpoznaniu w dniu 7 stycznia 2014 r. w Gliwicach

sprawy Z. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania Z. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 4 września 2013 r. **nr** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, iż przyznaje odwołującemu prawo do emerytury od dnia 14 września 2013 r.

(-) SSO Jolanta Łanowy

Sygn. akt. VIII U 2431/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 4 września 2013r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu Z. G. prawa do emerytury w niższym wieku w oparciu o art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz.U. z 2009r., Nr 153, poz. 1227 z późn. zm.) w związku z tym, iż nie udowodnił on 15 – letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach przy pracach wymienionych w wykazie A.

W odwołaniu od powyższych decyzji ubezpieczony domagał się ich zmiany poprzez przyznanie mu prawa do wcześniejszej emerytury. Podniósł, że wykonywał pracę w warunkach szczególnych w Hucie (...) w B. w okresie od 26 listopada 1977r. do 31 maja 1995r. i tym samym spełnia warunki do przyznania prawa do emerytury.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując swoje stanowisko zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił co następuje:

Ubezpieczony Z. G., urodzony (...) w dniu 29 sierpnia 2013r. złożył wniosek o emeryturę w wieku niższym niż 65 lat z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Ubezpieczony 60 lat ukończył 13 września 2013r.

Skarżący, na dzień 1 stycznia 1999r., legitymuje się okresem składkowym i nieskładkowym w wymiarze ponad 25 lat, w tym udowodnił jedynie 3 lata, 5 miesięcy i 29 dni pracy w szczególnych warunkach wymienionej w wykazie A.

Ubezpieczony nie jest członkiem OFE.

Po przeanalizowaniu sprawy ZUS wydał zaskarżoną decyzję.

Organ rentowy wydając zaskarżoną decyzję nie uznał za pracę w warunkach szczególnych, pracy wykonywanej w okresie od 26 listopada 1977r. do 31 sierpnia 1972r. i od 1 września 1982r. do 31 maja 1995r. w Hucie (...) w B., ponieważ w pierwszym okresie ubezpieczony był zatrudniony na stanowisku łączonym, które nie figuruje w wykazie, na który powołał się zakład pracy oraz z uwagi na rozbieżności, pomiędzy podanym stanowiskiem w świadectwie pracy z dnia 1 czerwca 1995r., a świadectwem pracy wykonywanej w szczególnych warunkach z dnia 6 grudnia 1995r. Z uwagi na powyższe rozbieżności, co do zajmowanego stanowiska pracy, ZUS nie uwzględnił także drugiego okresu pracy odwołującego.

W toku procesu Sąd ustalił, iż w czasie zatrudnienia w Hucie (...) w B., w okresie od 26 listopada 1977r. do 31 sierpnia 1972r. i od 1 września 1982r. do 31 maja 1995r. ubezpieczony pracował jako operator urządzeń piecowni, koksowniczy i brygadzysta. Praca odwołującego na powyższych stanowiskach polegała na obsłudze baterii koksowniczych, nadzorze nad pracownikami obsługującymi te baterie koksownicze i była wykonywana w ruchu cztero - brygadowym.

Bateria koksownicza składała się z kilkudziesięciu komór koksowniczych - pieców, a jej obsługa polega na opalaniu tych komór.

Ubezpieczony, jako operator urządzeń piecowni opalał komory koksownicze, a jako koksowniczy przygotowywał piece do wypchnięcia koksu, czyścił je i przygotowywał do ponownego załadunku. W ciągu 8 godzin obsługiwał około 18-19 pieców.

Nadto jako brygadzysta koordynował pracę całej piecowni. Zarówno pracował fizycznie obsługując baterie koksownicze, jak i nadzorował pracowników piecowni obsługujących baterie koksownicze tj. koksowniczych (I i II) i operatorów urządzeń piecowni. Pracę brygadzysty wykonywał w latach 90 – tych.

Ubezpieczony pracę wykonywał w wysokiej temperaturze od 30 do 80° C, w dużym zapyleniu i narażeniu na gaz koksowniczy.

Pracę wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Nie był kierowany do innych prac.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie: wyjaśnień odwołującego (zapis rozprawy z dnia 7 stycznia 2014r. 30 min. 9 sek. – 39 min. 29 sek.), zeznań świadków: S. C. i H. D. (zapis rozprawy z dnia 7 stycznia 2014r. 9 min. 55 sek. – 30 min. 8 sek.), a także akt osobowych ubezpieczonego oraz akt organu rentowego dołączonych do akt sprawy.

Zebrany materiał dowodowy Sąd uznał za kompletny i wystarczający do poczynienia ustaleń faktycznych oraz na rozstrzygnięcie sprawy. W szczególności Sąd dał w pełni wiarę zeznaniom świadków i wyjaśnieniom ubezpieczonego, gdyż są spójne i wzajemnie się potwierdzają. Należy również podkreślić, że zarówno świadkowie, jak i sam ubezpieczony precyzyjnie i w sposób nie budzący najmniejszej wątpliwości określili charakter pracy odwołującego.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego, Z. G. zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. Nr 153, poz. 1227 z późn. zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

W myśl 184 ust 2 ustawy – w brzmieniu obowiązującym do 31 grudnia 2012r. – emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługiwała pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy – w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.

Z dniem 1 stycznia 2013r. treść art. 184 ust. 2 ustawy, uległa zmianie – na mocy art. 1 pkt 20 ustawy z dnia 11 maja 2012r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2012r. poz. 637). Zgodnie z aktualnie obowiązującym art. 184 ust 2 ustawy, od 1 stycznia 2013r. rozwiązanie stosunku pracy nie jest już przesłanką konieczną do nabycia emerytury na podstawie tego przepisu.

W zakresie określenia wieku emerytalnego, o którym mowa w art. 32 ust. 1 ww. ustawy, rodzajów prac lub stanowisk oraz warunków, na podstawie których ubezpieczonym przysługuje prawo do emerytury art. 32 ust. 4 odsyła do uregulowań Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz.43 ze zm.).

Zgodnie z treścią § 2 ust. 1 i 2 ww. rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w tym akcie prawnym są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy pracy, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

Natomiast jak stanowi § 1, ust 1 i 2 rozporządzenie stosuje się do pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wymienione w § 4-15 rozporządzenia oraz w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia, zwanych dalej "wykazami". Właściwi ministrowie, kierownicy urzędów centralnych oraz centralne związki spółdzielcze w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych ustalają w podległych i nadzorowanych zakładach pracy stanowiska pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazach A i B.

W myśl § 3 i 4 rozporządzenia, pracownik który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w załączonym do rozporządzenia wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1. osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 60 lat dla mężczyzn
2. ma wymagany 25 letni okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zaś do okresów zatrudnienia w szczególnych warunkach, zalicza się także okresy pracy górniczej w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin oraz okresy zatrudnienia na kolei w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników kolejowych i ich rodzin.

Przedmiotem sporu pozostawało ustalenie, czy okresy zatrudnienia Z. G. w Hucie (...) w B. w okresie od 26 listopada 1977r. do 31 maja 1995r. można uznać z okresy pracy wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na danym stanowisku, wykonywanej w szczególnych warunkach, a tym samym, czy ubezpieczony spełnia przesłanki do nabycia emerytury wcześniejszej z tytułu pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, po ukończeniu 60 roku życia.

Warunkiem nabycia uprawnień emerytalnych według art. 184 jest spełnienie przesłanki stażu przed dniem 1 stycznia 1999r. Brak w treści art. 184 przesłanki końcowej daty spełnienia pozostałych warunków nabycia uprawnień emerytalnych (tj. na dzień 31 grudnia 2008r.) powoduje, że ubezpieczeni, którzy w chwili wejścia w życie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych posiadali wymagany okres ubezpieczenia (szczególny i zwykły), mogą realizować prawo do emerytury na starych zasadach po osiągnięciu wieku emerytalnego określonego w art. 32 również po dniu 31 grudnia 2008r. oraz nieprzystąpieniu do OFE i rozwiązaniu stosunku pracy - do 31 grudnia 2012r. Wszystkie przesłanki muszą zostać spełnione łącznie.

Należy podkreślić, że okres zatrudnienia może być zaliczony do pracy w warunkach szczególnych, gdy pracownik faktycznie wykonywał prace objęte wykazem prac uprawniających do wcześniejszej emerytury, pomimo że stanowisko jakie mu formalnie przypisano nie jest wymienione w wykazie. Wymieniony wyżej wykaz A nie określa bowiem stanowisk pracy, ale definiuje rodzaj prac, które są uważane za wykonywane w szczególnych warunkach. Decydujące znaczenie dla zakwalifikowania pracy jako realizowanej w szczególnych warunkach ma nie nazwa zajmowanego stanowiska, ale rodzaj, charakter i warunki pracy.

W oparciu o delegację ustawową zostało wydane przez Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego Zarządzenia Nr 3 z dnia 30 marca 1985r. w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu budownictwa i przemysłu maszynowego), którego Załącznik Nr 1 stanowi stanowisk pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach uprawniające do niższego wieku emerytalnego, wymienione w Wykazie A stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983r., Nr 8, poz. 43 ze zm.). Dział III tego Załącznika zatytułowany „W hutnictwie i przemyśle metalowym” pod pozycją 54 (...) pieców koksowniczych”, punkt 1 wymienia stanowisko: „koksowniczy”, a punkt 4: „operator urządzeń piecowni”. Dział XIV tego Załącznika zatytułowany „Prace różne” pod pozycją 24 „kontrola międzyoperacyjna, kontrola jakości produkcji oraz dozór inżynieryjno – techniczny na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie”, punkt 1 wymienia: „stanowiska pracy, na których prace wykonywane są w warunkach szczególnych – stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, przy stanowiskach wymienionych w wykazie”.

Według oceny Sądu postępowanie dowodowe przeprowadzone w tej konkretnej sprawie wykazało w sposób jednoznaczny, że ubezpieczony Z. G. ukończył 60 rok życia, i na dzień 31 grudnia 1998r. udowodnił łącznie ponad 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych, w tym ponad 15 lat pracy wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szczególnych warunkach. Nie budzi wątpliwości Sądu, że praca ubezpieczonego w Hucie (...) w B. w okresie od 26 listopada 1977r. do 31 maja 1995r. na stanowiskach: operatora urządzeń piecowni, koksowniczego i brygadzisty była faktycznie pracą w warunkach szczególnych określoną kolejno:

w wykazie A, dziale III:

- poz. 54, pkt 4 i 1 tj. operatora pieców koksowniczych i koksowniczego;

oraz w wykazie A dziale XIV:

- poz. 24, tj. dozór inżynieryjno - techniczny na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie.

Organ rentowy nie uwzględnił odwołującemu spornych okresów pracy, argumentując że ubezpieczony był zatrudniony na stanowisku łączonym, które nie figuruje w wykazie, na który powołał się zakład pracy oraz z uwagi na rozbieżności co do zajmowanych stanowisk.

Trzeba jednak podkreślić, iż w myśl z ugruntowanego już stanowiskiem judykatury i doktryny „sądy pracy i ubezpieczeń społecznych rozpoznając sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych dokonują kontroli zgodności decyzji administracyjnych wydanych w tych sprawach z prawem w trybie odrębnym określonym w kodeksie postępowania cywilnego, w którym to trybie **nie obowiązują ograniczenia dowodowe obowiązujące w postępowaniu administracyjnym toczącym się przed organami rentowymi**” (vide – wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 12 kwietnia 1996r., sygn. akt III AUr 235/96, Orzecznictwo Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 1997r., nr 1, poz. 2). Z kolei w wyroku z dnia 25 lipca 1997r. sygn. akt II UKN 186/97 Sąd Najwyższy stwierdził, że: „W postępowaniu sądowym nie obowiązują ograniczenia, co do środków dowodowych stwierdzających wysokość zarobków lub dochodów stanowiących podstawę wymiaru emerytury lub renty określone w § 20 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1984r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. Nr 10, poz. 49 ze zm.)”(OSNP z 1998r, Nr11, poz. 342).

Tak więc w postępowaniu przed sądem ubezpieczeń społecznych mogą być przeprowadzane wszelkie dowody zmierzające do prawidłowego rozstrzygnięcia, w tym zeznania świadków.

Z powyższych przyczyn, Sąd stwierdził, że Z. G. z momentem ukończenia wieku emerytalnego spełnia łącznie wszystkie warunki niezbędne do przyznania emerytury z obniżonego wieku, wynikających z treści art. 184, ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2009r., Nr 153, poz. 1227 ze zmianami), a tym samym jej odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Biorąc wszystkie powyższe względy pod uwagę, Sąd na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł, jak sentencji wyroku.

SSO Jolanta Łanowy